

Deltagelse i konkurrencen Danmarks Vildeste Kommune

21/2070 Åben Sag

Sagsgang

MTU, ØK, KB

Sagsfremstilling

Miljøministeren har den 5. februar 2021 sendt breve til landets 98 kommuner, hvori hun opfordrer alle til at være med i en konkurrence om at blive ”Danmarks Vildeste Kommune”. På borgmesterens initiativ skal der tages politisk stilling til, om Norddjurs Kommune ønsker at deltage i konkurrencen og i givet fald i hvilket omfang. Invitationen er vedlagt. Der er frist for tilmelding til konkurrencen den 24. marts 2021. Forvaltningen efter aftale med sekretariatet bag konkurrencen tilmeldt Norddjurs Kommune under forudsætning af kommunalbestyrelsens godkendelse.

Biodiversiteten er truet lokalt, nationalt og globalt. På denne baggrund har miljøministeren igangsat kampagnen ”Sammen om et vildere Danmark”, som skal motivere og inspirere kommunerne i kampen for mere vild natur i Danmark. Miljøministeren opfordrer til at give naturen en hjælpende hånd, så fremtidige generationer også kan få lov at opleve syngende fugle i træerne, flyvende insekter i haverne og kvækkende frøer ved søerne.

Konkurrencen – ”Danmarks Vildeste Kommune”

Alle landets kommuner er inviteret til at deltage i dysten om at blive Danmarks Vildeste kommune. Det er op til de enkelte kommuner at beslutte, hvilke projekter, der skal realiseres. Konkurrencen afgøres i efteråret 2022 og følges af et filmhold. Optagelserne sendes på DR i 2023 som anden sæson af Danmarks Radios ”Gi os naturen tilbage”.

Biodiversitet – status i Norddjurs Kommune

Sammenlignet med andre kommuner har Norddjurs Kommune et godt udgangspunkt for at gå forrest og for at sikre og fremme biodiversiteten. Således viser Århus Universitets opgørelse af kommunernes såkaldte Naturkapital, at Norddjurs Kommune naturmæssigt er blandt landets bedste tredjedel både i absolutte tal og ved at sammenholde med sammenlignelige kommuner, se vedlagte materiale, ligesom Norddjurs Kommune også scorer fint på det nationale biodiversitetskort.

Potentiale for forbedringer

Men der er også plads til forbedringer. Truslerne mod naturen i Norddjurs Kommune er f.eks. tilgroning af lysåben natur, opdeling af natur i småområder, manglende sammenhæng mellem naturområder, intensiv drift, påvirkning med næringsstoffer mv. Det er dog muligt at gøre meget for at forbedre forholdene for flora og fauna, da Norddjurs Kommune som udgangspunkt rummer mange af de væsentligste faktorer, som kan begunstige biodiversitet. Herunder f.eks. store kystnære naturområder, mange større sammenhængende naturområder på næringsfattig jord, mange arealer med sandjord - se vedlagte notat om jordbunden i Norddjurs Kommune, lavbundsarealer, skov med lang historisk kontinuitet og en del sjældne dyre- og plantearter.

Deltagelse i konkurrencen

Deltagelse i projektet kan give Norddjurs Kommune et øget blikfang med alt, hvad dette kan indebære og anvise handlemuligheder for de mange borgere, der gerne vil gøre en indsats for naturen. Aktiviteter kan udfoldes alt efter den ressource, der tildeles opgaven. Forvaltningen peger på følgende 3 mulige scenarier for deltagelse:

Scenarie 0 - Nuværende indsats

Vedlagte redegørelse viser kommunens nuværende indsats. En del af den igangværende naturplejeindsats gennemføres grundet en lovgivningsmæssig forpligtigelse samt nye tiltag under puljen afsat til ”Vild med Vilje”. Herunder har forvaltningen forberedt følgende tiltag i 2020:

- Udsåning af frø (vilde planter) på ca. 2 ha kommunale arealer.
- Udlevering af frø (vilde planter) til interesserede haveejere i kommunen.
- Udarbejdelse af pjece med vejledning om, hvordan man fremmer biodiversitet i haver.

Udsåning alene kan dog ikke rede biodiversiteten, da resultatet og effekten af udsåningen afhænger helt af jordbunden, afstand til naturområder og til de insekter, der skal have gavn af de udsåede planter. Derfor er det forvaltningens vurdering, at der skal ”noget mere til”, hvis kommunalbestyrelsen ønsker at deltage i konkurrencen på lige fod med landets øvrige kommuner.

En mulig udvidet indsats er beskrevet i to scenarier nedenfor. I begge tilfælde bør der laves en indledende cost-benefit-analyse, der giver grundlag for at udvælge de projekter, der vil kunne gavne biodiversiteten mest muligt.

Scenarie 1 – Hjælp til selv-hjælp

En øget indsats realiseres via nye former for samarbejder, hvor kommunens primære rolle er at inspirere borgere og NGO'er til selv at udføre en indsats i by og på land. Indsatsen tænkes gennemført via et overordnede princip om at give borgerne hjælp til selv-hjælp. Her vil forvaltningen have en central rolle i forhold til at formidle og give faglig sparring. Indsatsen i scenarie 1 vurderes at kunne gøre gavn, men indsatsen vil være mere spredt, og effekten kan være variabel.

Scenarie 2 – Helhedsorienteret indsats

I scenarie 2 bidrager Norddjurs Kommune med en mere aktiv rolle, og der arbejdes for at skabe en større og mere sammenhængende indsats. På baggrund af den indledende cost-benefit-vurdering laves der en helhedsorienteret indsats, hvor projekter med størst effekt på biodiversiteten prioriteres højest. Projekterne realiseres i samarbejde med borgere, NGO, landbrugets organisationer m.fl. Mulig medfinansiering afsøges ved eksterne støtteordninger og private fonde.

Relevante projekter kunne være at bevare/forbedre de nuværende mest værdifulde naturområder og arealer med næringsfattig jord, skabe biodiversitetsmæssig sammenhæng mellem haver/grønne områder i byerne og den lysåbne natur og skovene omkring. Herudover indgår indsatser nævnt under scenarie 1 også i scenarie 2.

Et foreløbigt idekatalog med projekter, der kan realiseres under hhv. scenarie 1 og scenarie 2 ved Norddjurs Kommunes deltagelse i konkurrencen "Danmarks Vildeste Kommune" er vedlagt.

Forvaltningens bemærkninger

Deltagelse i konkurrencen er forankret i forvaltningen, som får en central rolle i at strukturere og koordinere opgaven - herunder formidling og faglig sparring såvel internt som eksternt, facilitering af tværgående samarbejder samt igangsætning og gennemførelse af projekter på kommunens egne og om muligt på private arealer.

Den effektive og helhedsorienterede indsats, som beskrevet under scenarie 2, vurderes at kunne give biodiversiteten i kommunen et markant løft og samtidig bidrage til en helhedsforståelse af de faktorer, der for alvor betinger biodiversitet.

Deltagelse i konkurrencen om at blive Danmarks vildeste kommune betyder, at ideer og projekter skal realiseres via nye former via samskabelse med eksterne interessenter. Der vil være behov for at tilføre ressourcer i form af mandetimer i projektperioden. Deltagelse i konkurrencen kan udfoldes alt efter de ressourcer, der tildeles opgaven.

Se her informationsmødet med kommunerne, der blev afholdt mandag den 15. marts, hvor miljøminister Lea Wermelin havde inviteret landets kommuner til et virtuelt informationsmøde om dysten Danmarks Vildeste kommune: [Infomøde om Danmarks Vildeste Kommune](#).

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Udover den forbedrede naturværdi vil en deltagelse i "Danmarks vildeste kommune" være et vigtigt redskab til at realisere Norrdjurs Kommunes biodiversitetspolitik samt målsætningerne vedrørende biodiversitet i kommuneplan 2021.

Økonomiske konsekvenser

Konkurrencen Danmarks Vildeste Kommune afvikles i perioden 01.04.2020 – 01.10.2022.

- 1) Scenarie 0: Deltagelse realiseres med nuværende lovgivningsmæssig naturplejeindsats samt tiltag under puljen afsat til "Vild med Vilje".
- 2) Scenarie 1: Udvidet deltagelse med fokus på hjælp til selv-hjælp vurderes at koste 1 årsværk i konkurrenceperioden. Ressource tilføres og udmøntes med 0,250 mio. kr. i 2021 og 0,250 mio. kr. i 2022.
- 3) Scenarie 2: Helhedsorienteret deltagelse vurderes at koste 1½ årsværk i konkurrenceperioden. Ressource tilføres og udmøntes med 0,375 mio. kr. i 2021 og 0,375 mio. kr. i 2022.

Indstilling

Byg- og miljøchefen indstiller, at Norrdjurs Kommune, grundet ressourcemæssige årsager, deltager i konkurrencen om at blive "Danmarks Vildeste Kommune" med nuværende indsats, svarende til scenarie 0 i sagsfremstillingen.

Beslutning i Miljø- og teknikudvalget den 22-03-2021

Et flertal bestående af Jens Meilvang (I), Niels Basballe (A), Niels Ole Birk (V) og Aleksander Myrhøj (F) indstiller, at der arbejdes videre med scenarie 2.

Et mindretal bestående af Steen Jensen (O) stemte for scenarie 1.

Udvalget videresender sagen til økonomiudvalget med henvisning til politiske drøftelser om finansiering fra strategisk pulje.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13-04-2021

Et flertal (Jan Petersen (A), Tom Bytoft (A), Hans Fisker (A), Kasper Bjerregaard (V), Benny Hammer (C), Mads Nikolajsen (F), Ulf Harbo (Ø)) tiltrådte indstilling om der arbejdes videre med scenarie 2 samt at det finansieres af den strategiske pulje under økonomiudvalget.

Steen Jensen (O) fastholdte indstilling fremsat i miljø- og teknikudvalget om scenarie 1.

Afbud:

Jens Meilvang (I)

Bilag:

1 -	Åben	Invitation Danmarks VILDESTE kommune	(31562/21)	(H)
3039310				
2 -	Åben	Naturkapitalsværdier for Danmarks 98 kommuner	(31564/21)	(H)
3039312				
3 -	Åben	Kommunernes grad af sammenlignelighed	(31565/21)	(H)
3039313				
4 -	Åben	Naturkapitalindekset og Norddjurs Kommunes score på	(31841/21)	(H)
3039619		denne		
5 -	Åben	Jordbunden i Norddjurs Kommune	(31569/21)	(H)
3039317				

6 - 3039318	Åben	Oversigt over Norddjurs Kommunes igangværende naturforvaltning	(31570/21) (H)
7 - 3039319	Åben	Mulige projekter ved deltagelse i Danmarks vildeste Kommune	(31571/21) (H)